

Temat: Podatki - ale jakie?

Autor: Beata Łuba – Krolik

Poziom

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
Gimnazjum

Wiedza o społeczeństwie

Treści nauczania i umiejętności:

Gospodarka w skali państwa. Uczeń:

Przedstawia główne rodzaje podatków w Polsce (PIT, VAT, CIT) (...)

Szkoła ponadgimnazjalna

Podstawy przedsiębiorczości

Treści nauczania i umiejętności:

Państwo, gospodarka. Uczeń:

Przedstawia przyczyny i narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę

Wyszukuje informacje o aktualnych tendencjach i zmianach w gospodarce świata i Polski

Cele:

Uczeń powinien:

- umieć zdefiniować pojęcia: fiskalizm, podatek, podatek progresywny, podatek liniowy
- wymieniać i rozróżniać podstawowe rodzaje podatków
- omówić skutki wysokich podatków dla różnych grup obywateli oraz dla całej gospodarki
- uświadomić sobie wady i zalety opodatkowania progresywnego i liniowego
- umieć budować i prezentować argumenty
- umieć wyszukiwać potrzebne informacje w tekście

Metody:

- praca w grupach
- odgrywanie ról
- za i przeciw (argumentowanie swoich racji)
- praca z tekstem

Pojęcia kluczowe:

- Fiskalizm
- Podatki
- Podatek liniowy
- Podatek progresywny
- Podatek pośredni
- Podatek bezpośredni

Materiały:

Materiał pomocniczy nr 1- Komiks – Podatki, „Trudna miłość”, autor: Iwona Maruszczyk, nagroda w kategorii i nagroda prof. Leszka Balcerowicza w konkursie FOR

Materiał pomocniczy nr 2 – Słowniczek pojęć ekonomicznych

Materiał pomocniczy nr 3 – Ćwiczenie „Prawda czy fałsz”

Materiał pomocniczy nr 4 – Materiał FOR „Podatki”

Materiał pomocniczy nr 5 - Ćwiczenie „Skutki nadmiernego fiskalizmu”

Materiał pomocniczy nr 6 – Opinie ekspertów „Za i przeciw podatkom liniowym”

Przebieg zajęć:

Parę dni przed realizacją tej lekcji, poproś o zgłoszenie się 4 ochotników, których zadaniem będzie przygotowanie przedstawienia na podstawie komiksu „Trudna miłość”. Uczniowie odegrają role : Podatnika, Podatku, Gospodarki, Śmierci. Zachęć ochotników do doboru sobie kilku osób z klasy, które pomogą im w przygotowaniu np. kostiumów, scenografii, plakatów, rekwizytów itp. Wyznacz też jedną osobę do roli prezentera. Udostępnij aktorom komiks „Trudna miłość” autorstwa Iwony Maruszczyk (materiał pomocniczy nr 1).

1. Na początku lekcji, poinformuj uczniów, że obejrzą krótkie przedstawienie przygotowane przez ich kolegów. Poproś, aby każdy uczeń indywidualnie oglądając przedstawienie zwrócił uwagę na następujące kwestie:

Jakie postacie występowały w przedstawieniu?

Jakie wrażenie na Tobie wywarło przedstawienie? Dlaczego?

Jak rozumiesz tytuł przedstawienia „Trudna miłość”

Jakie zagadnienie ekonomiczne poruszane były w przedstawieniu? Które Twoim zdaniem jest najważniejsze?

Jak przedstawienie przyczyniło się do Twojego rozumienia tego zjawiska (przyczyn, skutków, zachowania osób i podmiotów wobec tego zjawiska)?

Jakie inne wydarzenia, osoby mogły posłużyć do stworzenia historii pokazującej to zjawisko ekonomiczne?

Zapisz te zagadnienia na dużym arkuszu papieru i powieś w widocznym miejscu. Podkreśl, że zadaniem uczniów nie jest ocena zdolności aktorskich kolegów odgrywających role.

2. Poproś prezentera o zapowiedź, a aktorów o odegranie ról.
3. Po przedstawieniu porozmawiaj z uczniami o wrażeniach, prosząc o odpowiedzi na pytania zapisane na arkuszu papieru. Upewnij się że uczniowie znają i rozumieją pojęcia ekonomiczne, pojawiające się w przedstawieniu (np. podatek, podatnik, progi podatkowe, fiskalizm, podatek liniowy, podatek progresywny). Jeśli to konieczne wyjaśnij ich znaczenie (materiał pomocniczy nr 2).
4. Zapytaj, dlaczego w przedstawieniu pojawiła się postać Śmierci? Przytocz słynne zdanie Benjamina Franklina, jednego z „Ojców Założycieli” Stanów Zjednoczonych „są dwie rzeczy na świecie, których nie sposób uniknąć: śmierć i płacenie podatków”. Jako ciekawostkę możesz powiedzieć uczniom, że podatek, jako danina płacona przymusowo na rzecz państwa, znany jest od starożytności. Podatki wynaleziono prawdopodobnie wcześniej niż koło. Oczywiście z czasem zmieniały się rodzaje i stawki podatków, niestety najczęściej na coraz wyższe i bardziej skomplikowane. Jeśli dysponujesz czasem możesz przedstawić historię podatków (zob. artykuł W. Majerkiewicza „Od wieków pewne – niczym śmierć” na www.nbportal.pl).
5. Porozmawiaj z uczniami o tym kto, kiedy i po co płaci podatki? Czy oni są podatnikami? Odwołując się do akcji przedstawienia zapytaj – o jakich rodzajach podatków rozmawiali aktorzy przedstawienia (Podatnik i Gospodarka). O jakich innych podatkach uczniowie słyszeli, jakie znają? Wypisz wszystkie na tablicy, jeśli trzeba uzupełnij.

6. Powiedz, że w Polsce, tak jak w każdym współczesnym państwie, funkcjonuje wiele różnorodnych podatków. Wszystkie razem tworzą system podatkowy. W zależności od przyjętego kryterium wyróżnia się wiele rodzajów podatków. Rozdaj uczniom materiał pomocniczy nr 3, wyjaśnij zasady pracy i poproś o wykonanie zawartego tam ćwiczenia. Na początku uczniowie w oparciu o własną wiedzę, doświadczenia lub intuicję powinni określić czy podane w tabelce zdania są prawdziwe czy fałszywe. Odpowiedzi wpisują w lewą kolumnę. Następnie uczniowie czytają uważnie tekst „Podatki - wiedz ile i komu oddajesz” i jeszcze raz określają podane zdania jako prawdziwe lub fałszywe, tym razem odpowiedzi wpisując w prawą kolumnę. Po sprawdzeniu, ile razy oceny się potwierdziły, a gdzie była pomyłka uczniowie powinni wrócić do tekstu i poszukać fragmentów, które zmusiły ich do skorygowania dotychczasowej wiedzy. Sprawdź poprawność wykonania ćwiczenia, zapytaj które pytanie stwarzało uczniom najwięcej problemów? Wyjaśnij wszelkie wątpliwości.
7. Podziel uczniów na grupy i poproś, aby zastanowili się jaki jest związek pomiędzy wysokością podatków a rozwojem gospodarki? W czym wysokie podatki pomagają, a w czym szkodzą gospodarce i różnym podmiotom gospodarczym? Uczniowie powinni odwołać się do treści przedstawienia oraz mogą wykorzystać informacje zawarte w materiale FOR (materiał pomocniczy nr 4). Poproś o zapisanie efektów grupowych dyskusji w tabeli (materiał pomocniczy nr 5), a następnie przedstawienie ich na forum klasy.
8. Podsumowując wypowiedzi uczniów zapytaj – jak uczniowie oceniają polski system podatkowy? Czy jest sprawiedliwy? Jakie działania powinien podjąć rząd, aby uprościć podatki? Czy należy zwiększać czy zmniejszać obciążenia podatkowe? Odwołaj się do rankingu publikowanego przez Bank Światowy oraz PricewaterhouseCoopers dot. uciążliwości systemu podatkowego plasującym Polskę na 125.miejscu wśród 178 badanych państw. Oznacza to, że aż w 124 krajach na świecie system podatkowy jest mniej uciążliwy niż u nas (więcej na stronie www.for.org.pl (Jak podatki mogą przybliżyć nas do cudu gospodarczego? Analiza FOR nr 1/2008)
9. Powiedz, że od kilku już lat w wielu krajach również w Polsce trwa dyskusja dotycząca przyjętych rozwiązań podatkowych. Przedmiotem dyskusji jest między

innymi sprawą wysokości stawek podatku dochodowego. Wielu ludzi twierdzi, że osoby najlepiej zarabiające powinny płacić wyższe podatki niż ci którzy zarabiają mniej. Porozmawiaj z uczniami o tym co sądzą nt. progresywnego opodatkowania dochodów ludności (tzn. według zasady, im więcej zarabiasz tym większe płać podatki)? jak podatki progresywne wpływają na zachowanie podatników, czy podatnicy szukają możliwości uchylania lub zmniejszenia obciążeń podatkowych? Czy wprowadzenie podatku liniowego spowodowałoby, że podatnicy byłoby bardziej uczciwi w rozliczeniach z fiskusem?

10. Jeśli w klasie będą odmienne zdania, podziel uczniów na dwie grupy. Jedną poproś o zebranie i wypisanie na arkuszu papieru argumentów – „Jestem za podatkiem progresywnym, ponieważ...”, a drugą o dokończenie w punktach zdania „Jestem przeciw progresywnemu opodatkowaniu dochodów ludności, ponieważ” . Uczniowie mogą wykorzystać opinie ekonomistów oraz wyniki badań opinii publicznej przedstawione w materiale pomocniczym nr 6. Zwróć uwagę uczniów, aby w czasie dobierania argumentów wzięli pod uwagę interesy różnych grup życia gospodarczo – społecznego (rządu, przedsiębiorców, inwestorów, konsumentów, pracowników). Po zakończeniu pracy poproś o wypisanie argumentów na arkuszach papieru i przedstawienie na forum klasy.

11. Zapytaj na ile argumenty grupy przeciwnej przekonały uczniów i przyczyniły się do zmiany wcześniejszego stanowiska, które argumenty były najbardziej przekonujące .

Materiały pomocnicze

Materiał pomocniczy nr 1

Komiks - Podatki, „Trudna miłość”, autor: Iwona Maruszczyk, nagroda w kategorii i nagroda prof. Leszka Balcerowicza w konkursie FOR

Materiał pomocniczy nr 2

Słowniczek terminów ekonomicznych

Fiskalizm – polityka rządu zmierzająca do osiągnięcia jak największych wpływów z podatków i opłat

Podatek – przymusowe świadczenie pieniężne o charakterze ogólnym, bezzwrotnym, nieodpłatnym pobierane przez państwo lub inny związek publiczno-prawny na podstawie obowiązujących norm prawnych.

Podatki bezpośrednie – podatki płacone przez osoby fizyczne i prawne we własnym imieniu.

Podatki dochodowe – podatki opodatkowujące nadwyżkę przychodów nad kosztami ich uzyskania czyli dochód.

Podatek liniowy (proporcjonalny) – podatek, w którym stawka podatkowa nie zmienia się w stosunku do wysokości podstawy opodatkowania.

Podatki konsumpcyjne – podatki, które obciążają wydatkowany dochód podatników.

Podatki majątkowe – podatki odnoszące się do władanego majątku, jego przyrostu oraz obrotu nim.

Podatki pośrednie – podatki zawarte w cenach dóbr i usług, odprowadzane do urzędu skarbowego przez sprzedawcę, producenta.

Podatek progresywny – podatek, w którym stawka podatkowa wzrasta wraz ze wzrostem wysokości podstawy opodatkowania.

Podatki przychodowe – podatki obciążające wszystkie przychody osiągnięte przez podmiot, bez uwzględnienia kosztów ich uzyskania.

Podatnik - osoba zobowiązana do płacenia podatków.

Materiał pomocniczy nr 3

Ćwiczenie „Prawda czy fałsz”

Korzystając ze swojej dotychczasowej wiedzy, doświadczenia lub intuicji określ czy podane w tabelce kolejne zdania są prawdziwe czy fałszywe. Odpowiedzi wpisz w lewą kolumnę. Następnie przeczytaj uważnie tekst „ Podatki - wiedz ile i komu oddajesz”. Zastłoń lewą kolumnę tabeli, tak by nie sugerować się zawartymi w niej odpowiedziami i jeszcze raz określ podane zdania jako prawdziwe lub fałszywe, tym razem swoje odpowiedzi wpisz w prawą kolumnę. Sprawdź, ile razy oceny się potwierdziły, a gdzie była pomyłka. Wróć do tekstu, poszukaj fragmentów, które zmusiły Cię do skorygowania dotychczasowej wiedzy.

	Odpowiedzi przed lekturą	Stwierdzenie	Odpowiedzi po lekturze
1.		Podatek VAT i akcyzowy to przykład podatków pośrednich.	
2.		Podatki dochodowe są płacone zarówno przez obywateli, jak i firmy według tych samych zasad.	
3.		Przykładami podatków majątkowych są: podatek od nieruchomości, od spadków, od środków transportu.	
4.		Do podatków wpływających do budżetu państwa należą m.in: podatek od nieruchomości i podatek od środków transportu.	
5.		Podstawową formą opodatkowania wydatków w większości krajów świata jest obecnie podatek od wartości dodanej, czyli VAT (Value Added Tax).	
6.		Podstawą do wymierzenia podatku dochodowego jest dochód, stanowiący sumę przychodu i kosztów jego uzyskania	
7.		Z płacenia osobistego podatku dochodowego PIT (Personal Income Tax), są zwolnieni emeryci i renciści.	
8..		CIT (Corporate Income Tax) to podatek dochodowy płacony przez firmy.	
9.		Przedmiotem opodatkowania podatkiem VAT jest wartość sprzedaży towarów i usług.	
10.		Podatek akcyzowy nakładany jest na tzw. towary luksusowe np. papierosy, alkohol, futra, perfumy.	

Tekst „Podatki - wiedz ile i komu oddajesz”

W Polsce, tak jak w każdym współczesnym państwie, funkcjonuje wiele różnorodnych podatków. Wszystkie razem tworzą system podatkowy. Płacimy je, prawie zawsze wtedy, gdy wydajemy pieniądze. Często nawet nie zdajemy sobie z tego sprawy. Ułatwić rozeznanie w gąszczu podatków może dokonanie ich podziału na rodzaje, uwzględniając różne kryteria.

Najprostsze rozróżnienie i najczęściej spotykane to podział na podatki bezpośrednie i pośrednie. Kryterium podziału jest tu jedność podmiotu opodatkowania, czyli mówiąc prościej, ustalenie, czy podatnik płaci fiskusowi z własnej kieszeni, czy jedynie pośredniczy, przekazując podatek zapłacony przez innych. Do podatków bezpośrednich zaliczane są podatki dochodowe i majątkowe.

Taka konstrukcja charakterystyczna jest dla podatków pośrednich. Podatnik dolicza wtedy w sposób jawny podatek do ceny towaru lub usługi i płaci go do urzędu skarbowego. Pieniądze na ten podatek pochodzą jednak od nabywcy produktu, czyli kupującego. Do tego rodzaju podatków zaliczamy wszystkie podatki od wydatków, w szczególności VAT.

Ze względu na rodzaj przedmiotu opodatkowania wyróżniamy podatki dochodowe, od wydatków oraz majątku.

Podatkiem dochodowym, jak sama nazwa wskazuje, opodatkowany jest dochód podatnika. Jego wysokość zależy od wielkości dochodu oraz od obowiązującej skali podatkowej. Podatki dochodowe są płacone zarówno przez obywateli, jak i firmy, ale według różnych zasad.

Podatek dochodowy od osób prawnych, popularnie zwany CIT (Corporate Income Tax), płacą spółki akcyjne i z ograniczoną odpowiedzialnością od swojego dochodu, rozumianego jako różnica między przychodami (sumą wszystkich pieniędzy, jakie wpłynęły do firmy) a kosztami ich uzyskania, ustalonymi na podstawie ewidencji księgowej.

Osobisty podatek dochodowy PIT (Personal Income Tax), płacą wszystkie osoby od dochodów w postaci wynagrodzeń za pracę, od rent, emerytur, a nawet zasiłków dla bezrobotnych. Podatek PIT jest nakładany także na dochody z działalności gospodarczej osób fizycznych, twórczości artystycznej, praw majątkowych oraz inwestowania kapitału. Podstawą do wymierzenia podatku jest dochód, stanowiący różnicę między przychodem, a kosztami jego uzyskania. W przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą koszty te są równe poniesionym wydatkom, przy czym przepisy podatkowe uniemożliwiają przedsiębiorcom wliczanie w koszty niektórych kategorii wydatków. Dla pozostałych podatników koszty te są ustalane w formie ryczałtu.

Podatkami majątkowymi obciążona jest własność. Można je podzielić na cztery grupy:

1. od posiadanego majątku - zależnie od obowiązującego systemu podatkowego opodatkowany może być cały majątek właściciela lub poszczególne jego składniki. W naszym kraju do tej grupy zaliczamy podatek rolny, podatek od nieruchomości i podatek od środków transportu),
2. od przyrostu majątku - płacony fiskusowi w przypadku nabycia bądź otrzymania rzeczy lub praw majątkowych. W skład tej grupy wchodzi podatek od spadków i darowizn oraz podatek od czynności cywilnoprawnych,
3. od transformacji substancji majątkowej - płacone w przypadku sprzedaży lub zamiany rzeczy lub praw majątkowych na inne rzeczy lub prawa majątkowe.

Podstawową formą opodatkowania wydatków w większości krajów świata jest obecnie podatek od wartości dodanej, czyli VAT (Value Added Tax). Przedmiotem opodatkowania jest tu wartość sprzedaży towarów i usług, a podstawą - przyrost wartości w danej fazie gospodarowania. Popularna jest również akcyza - podatek nakładany selektywnie na towary konsumpcyjne.

Z kolei w zależności od organu pobierającego podatki dzielimy podatki na centralne, lokalne i wspólne.

Podatki lokalne zasilają budżety gmin. Ich wysokość określają rady gminne. Maksymalne stawki określone są jednak w ustawie. Do podatków lokalnych należą: podatek od nieruchomości, podatek od środków transportu, podatek od posiadania psa, opłaty targowiskowe i miejscowe. Podatki centralne trafiają natomiast do budżetu państwa.

Podatki wspólne w odpowiednich proporcjach zasilają zarówno budżet lokalny jak i centralny np. podatek dochodowy od osób fizycznych i podatek dochodowy od osób prawnych.

Jak widać na powyższej systematyzacji, współczesny system podatkowy jest bardzo skomplikowany i trudno jest się na bieżąco orientować we wszystkich podatkach. Dla fiskusa nieznajomość prawa nie stanowi jednak wytłumaczenia. Podatki trzeba płacić we właściwej wysokości i na czas

Źródła: strony internetowe Ministerstwa Finansów, WWW.nbportal.pl

Materiał pomocniczy nr 4

Materiał FOR

Podatki

Benjamin Franklin, jeden z „Ojców Założycieli” Stanów Zjednoczonych, zauważył, że są dwie rzeczy na świecie, których nie sposób uniknąć: śmierci i płacenia podatków. To stwierdzenie nigdy nie było tak prawdziwe jak obecnie, kiedy udział podatków w PKB w wielu państwach sięga (lub nawet przekracza) 50 proc. Polska niestety sytuuje się w grupie krajów o wysokich obciążeniach fiskalnych. Dziś podatki płacimy na każdym kroku - zarówno zarabiając pieniądze, jak i wydając je, czy oszczędzając. Wysoki stopień fiskalizmu państwa - mierzony udziałem dochodów sektora finansów publicznych w PKB - hamuje rozwój gospodarki.

Po pierwsze, wysokie podatki ograniczają powstawanie i utrzymywanie nowych miejsc pracy w gospodarce i tym samym przyczyniają się do powstawania bezrobocia. Wysokie podatki i paropodatki, nazywane składkami sprawiają, że praca staje się relatywnie mniej opłacalna w porównaniu do bycia bezrobotnym lub biernym zawodowo. Ludzie są zainteresowani tym, ile za swoją pracę mogą kupić dóbr, a nie – jak wysokie jest ich wynagrodzenie przed zapłaceniem podatków. Z kolei dla przedsiębiorcy, przy kalkulowaniu opłacalności zatrudnienia dodatkowego pracownika ważne są nie nakłady na wynagrodzenia pobierane przez pracowników, a łączne koszty pracy. Spośród państw OECD w ciągu ostatnich trzydziestu lat opodatkowanie pracy najszybciej rośnie w Europie, zaś najwolniej w Stanach Zjednoczonych i Australii. W tym okresie, zatrudnienie w Stanach Zjednoczonych i Australii wzrosło o około dwie trzecie, podczas gdy w państwach strefy euro tylko o jedną piątą.

Po drugie, wysokie podatki zmniejszają skłonność ludzi do inwestowania, jeżeli z danej inwestycji mniej pieniędzy trafia do ich kieszeni, bo uzyskanym z niej dochodem muszą dzielić się z państwem. Wysokość podatków oddziałuje nie tylko na inwestycje przedsiębiorstw krajowych, ale również na wielkość bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Ponieważ podatki pomniejszają zysk, jaki trafia do firm zagranicznych z dokonanych inwestycji, lokują one swoje środki w tych krajach, w których – przy takich samych przychodach – będą ponosić mniejsze koszty, w tym zapłacać mniejsze podatki. Ponadto, wysokie obciążenia podatkowe zmniejszają wielkość dochodu, a w konsekwencji także możliwość gromadzenia oszczędności. Wobec niskich oszczędności, banki i fundusze

inwestycyjne nie mają wystarczających środków, aby utrzymać wysokie tempo kredytów i inwestycji. W efekcie, przedsiębiorstwa, konkurujące o skromniejszy strumień oszczędności, podbijają koszt wynajmu kapitału. Wiele projektów nie jest w stanie wygenerować dochodów wystarczających do pokrycia tego podbitego kosztu pożyczania pieniądza.

Obniżki podatków i ich uproszczenie pozwalają na uruchomienie przepływu pracowników i kapitału z sektorów o niskiej produktywności do sektorów, w których jest ona wysoka. To z kolei powinno zwiększyć dochody państwa z podatków, a tym samym umożliwić kolejne ich redukcje, dodatkowo osłabiając bodźce do prowadzenia działalności w sektorach o niskiej produktywności.

Materiał pomocniczy nr 5

Skutki nadmiernego fiskalizmu

Na podstawie historii, opowiedzianej w przedstawieniu oraz materiału pomocniczego nr 4 (tekstu o podatkach) wskażcie jakie są skutki wysokich obciążeń podatkowych dla obywateli i podmiotów gospodarczych. Możecie wykorzystać tabelkę:

Podmiot	Jakie są skutki wysokich podatków dla tej grupy (podmiotu)?
Pracownik	
Przedsiębiorca	
Inwestor zagraniczny	
Bank	
Konsument	

Materiał pomocniczy nr 6

Za i przeciw podatkowi liniowemu

„ Podatek liniowy ma dwie podstawowe zalety. Po pierwsze, jego wprowadzenie w rewolucyjny sposób uprości pobór i rozliczanie podatków. Rozwiązanie to wyklucza istnienie kwoty wolnej od podatku, zlikwiduje też podatek dochodowy od osób fizycznych z innych źródeł niż działalność gospodarcza. Można sobie wyobrazić, o ile prostsze będzie życie podatników bez obowiązku wypełniania PIT – ów i życie urzędników bez konieczności ich obliczania. Po wprowadzeniu podatku liniowego ujawni się znaczna część ukrywanych dotychczas dochodów, ponieważ osoby płacące niską stawkę nie będą już obawiały się przekroczenia wyższego progu. Podatek liniowy jest rozwiązaniem sprawiedliwszym: osoby zarabiające dziesięć razy więcej płacą dziesięciokrotnie większy podatek.

Robert Gwiazdowski z Centrum im. A. Smitha

Źródło: Wprost, 12.05.2002-09-11;

Generalnie: im bardziej stroma jest progresja skali podatkowej, tym silniejszy nacisk na ulgi ze strony grup zamożniejszych, które mają dużo większą siłę przebicia niż biedniejsi. (...) efektem jest skomplikowany, a przez to kosztowny system podatkowy, który uruchamia masę działań zmierzających do mniej lub bardziej legalnego uchylania się od płacenia wysokich podatków. Ze społecznego punktu widzenia oznacza to marnowanie ludzkiego wysiłku. Skutki redystrybucyjne takiego systemu mogą jaskrawo odbiegać od deklarowanych: bogatsi - dzięki łatwiejszemu dostępowi do ulg i doradców podatkowych – mogą płacić relatywnie mało, mniej niż niektóre osoby biedniejsze.

System podatkowy powinien być neutralny, tzn. nie preferować jednych kierunków działalności, a przez to dyskryminować innych. Oznacza to brak , albo bardzo silne ograniczenie ulg podatkowych, dzięki czemu system podatkowy może być prosty i jasny, a stawki podatków niskie.

Leszek Balcerowicz, Prezes NBP

Źródło: Wprost, nr 3366; Wprost, nr 3308

www.balcerowicz.pl

Przykładem prostego obciążenia jest podatek liniowy. Podatek liniowy polega na tym, że każdy podatnik płaci podatek obliczany według tej samej stawki procentowej, natomiast sama kwota podatku zależy od wielkości faktycznych dochodów. W rezultacie podatnik A, zarabiający trzy razy więcej niż podatnik B, zapłaci trzy razy większy podatek. Nie jest prawdą, że obciążenie „biednego” podatnikiem, będzie równe obciążeniu „bogatego”. Podatek liniowy przekłada się na wzrost dochodów budżetowych, gdyż mniejszy odsetek ludzi poszukuje rozwiązań, które mają na celu unikanie płacenia podatków. Energia ludzi, którzy przy progresywnym podatku dochodowym unikali płacenia podatków, w większym stopniu przełoży się na inwestycje indywidualne i szukanie rozwiązań innowacyjnych.

Podatek liniowy przyczynia się do większej jawności gospodarczej. Progresywna stawka podatku sprawia, że podatnik często hamuje swoją działalność gospodarczą, aby przypadkiem nie „wpaść” w wyższą stawkę podatkową. W efekcie podatnik stroni od wypracowania dodatkowego dochodu lub ucieka w szarą strefę – czy to nie jest chore? System podatkowy nie powinien zniekształcać decyzji ekonomicznych podatnika co do wyboru form działalności oraz zatrudnienia. Pod tym względem podatek liniowy wykazuje pełną neutralność, wykazując jedynie funkcję fiskalną, czyli pozyskiwanie dochodów niezbędnych do funkcjonowania organów i infrastruktury państwa.

Podatek liniowy wykazuje się również dużą prostotą. Nie obciąża podatnika bezproduktywną potrzebą wypełniania nadmiernej ilości formularzy i załączników. Podatek liniowy przyczyniłby się do wyeliminowania większości pytań, które do tej pory zawarte są w formularzu PIT. W efekcie podatek liniowy spowodowałby również potaniecie administracji skarbowej. Mniejsza rzesza urzędników angażowana byłaby w weryfikację wniosków podatkowych z prostego powodu - ludzie popełnialiby mniej błędów w swoich orzeczeniach.

Wprowadzenie podatku liniowego w wielu krajach transformujących się przyczyniło się do zwiększenia stabilności ekonomicznej i szybszego wzrostu gospodarczego.

Źródło: materiał FOR, www.for.org.pl

Polacy preferują progresywny system podatku dochodowego od osób fizycznych. Twierdzą, że osoby zarabiające najwięcej powinny oddawać fiskusowi najwyższe podatki. W

konsekwencji spada liczba zwolenników podatku liniowego, zwłaszcza wśród osób starszych. Takie wnioski płyną z trzeciego ogólnopolskiego badania Portret polskiego podatnika Gazety Prawnej, PBS DGA i firmy Ernst & Young.

Co więcej, większość osób chciałaby rozszerzenia zwolnień podatkowych, co oznacza, że typowy podatek liniowy z jedną stawką bez żadnych ulg będzie trudny do wprowadzenia. Taka tendencja wśród podatników nie dziwi. Korzystanie z ulg podatkowych przyczynia się również do zmniejszenia zobowiązań podatkowych. A każdy przecież chce oddawać do kasy państwa jak najmniej.

Od trzech lat wśród osób biorących udział w sondażu przeważa jedna opinia: system podatkowy jest skomplikowany i niesprawiedliwy. Takie postrzeganie polskich podatków wynika m.in. z wysokości obciążeń podatkowych.

W Polsce powszechne jest przekonanie, że sprawiedliwy to taki system, w którym funkcjonuje zasada: zarabiasz więcej, oddaj więcej fiskusowi. Można nawet posunąć się do twierdzenia, że niewiele osób byłoby skłonnych zgodzić się na podatek liniowy i uproszczenie systemu podatkowego właśnie ze względu na takie rozumienie tego, co w podatkach jest sprawiedliwe.

Aż 68 proc. osób opowiada się za progresją PIT i obciążaniem najwyższymi podatkami osób zarabiających najwięcej. To efekt poczucia niesprawiedliwości w obciążeniach podatkowych

Źródło: GP, Artykuł z dnia: 2008-05-29

http://podatki.gazetaprawna.pl/artykuly/19579,podatek_linowy_ma_mniej_zwolennikow.htm

1